

شناسه	قانون	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۰/۰۳/۲۴
عنوان موضوع	بررسی طرح جهش تولید دانش بنیان (پیش نویس اصلاح قانون شرکت های دانش بنیان)		
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با مشارکت انجمن شرکت های دانش بنیان استان کرمان		
شرح موضوع	<p>در اسناد بالادستی کشور از جمله سند چشم انداز ۱۴۰۴ ایران (امور فرهنگی، علمی و فناوری: بند هشتم، نهم و دهم)، سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی (بند دوم)، قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات (مصوب آبان ماه ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی) و هم چنین تأسیس صندوق نوآوری و شکوفایی (ماده ۵ قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات)، علاوه بر اینکه مهم ترین هدف کشور از اتخاذ رویکرد نوآوری و فناوری را، سود آوری، توسعه اقتصادی و افزایش ثروت ملی ترسیم کرده اند، همگی حوزه اقتصاد دانش بنیان را جزء حوزه های مهم و تأثیرگذار در کشور دانسته و توسعه این بخش را در اولویت برنامه های توسعه ای کشور قرار داده اند.</p> <p>در این اسناد پیشگام شدن در منطقه، دستیابی به رتبه دهم جهانی و افزایش سهم ایران به ۳٪ بازار جهانی تا افق ۱۴۰۴ هدفگذاری شده است که با توجه به سهم کنونی که کمتر از ۰/۵٪ تخمین زده شده، به نظر می رسد فاصله زیادی برای تحقق این هدف در کشور وجود داشته و به اتخاذ سیاستهای مناسب نیاز است. بنابراین لازمه تحقق اهداف مطرح شده در اسناد مذکور، ایجاد و تأسیس شرکت های دانش بنیانی است که عمدتاً با حضور کارآفرینان دارای ایده های محوری هدایت می شوند. در این راستا این شرکت ها و رشد علمی و توسعه فناوری آنها یکی از کانون های توجه سیاست گذاران ایران در سال های اخیر بوده است.</p> <p>در واقع بنگاههای کوچک و متوسط فعال در حوزه دانش بنیان، بخش اصلی اقتصاد در کشورهای در حال توسعه در نظر گرفته می شوند و نقش حیاتی را در رشد، تحریک کارآفرینی، نوآوری و شکوفایی ایفا می کنند و حمایت از توسعه این قبیل بنگاهها در فناوری های نوظهور و اثرگذار ضرورت دارد. اما این بنگاهها به شدت در دستیابی به سرمایه لازم برای رشد و توسعه محدودیت دارند. وجود برخی از قوانین و مصوبه های مشکل ساز و اجرای نادرست آنها یکی از عوامل عدم اثربخشی ابزارهای فعلی در افزایش تحقیق و توسعه و در نتیجه تولید و فروش محصول جدید در این شرکتها که اغلب کوچک و نوپا هستند، به شماری آیند. بنابراین با توجه به عدم موفقیت فعالیت مستقل این شرکتها نوپا در فرآیند نوآوری و هم چنین با توجه به ضرورت اصلاح و تغییر برخی قوانین و نگاه حاکمیت به مردم و شرکت های خصوصی و دانش بنیان در سیاست های کلان، توجه بیشتر قانون گذاران به این مهم می تواند احتمال توسعه فعالیت های دانش بنیان را افزایش دهد.</p> <p>با توجه ضرورت بازنگری مجدد قوانینی که در ۱۰ سال گذشته برای تکنولوژی و گسترش فناوری تصویب شده اند، در سال گذشته با ارائه طرحی تحت عنوان جهش تولید دانش بنیان توسط نمایندگان مجلس فرصت پیدا شد تا این قانون مورد بازنگری قرار گرفته و رفع نواقص آن در دستور کار کمیسیون آموزش قرار گیرد.</p> <p>بنابراین مجلس شورای اسلامی در اولین نشست صحن در سال ۱۴۰۰ با تصویب طرح جهش تولید دانش بنیان گامی اساسی در جهت حمایت از شرکت های دانش بنیان و توسعه اقتصادی کشور در تمام حوزه های صنعتی، تجاری، سلامت و .... برداشت آن هم در شرایطی که نحوه فعالیت این شرکت ها نشان می دهد که می توانند نقش موثری در رفع وابستگی به اقتصاد نفتی و رانت موجود که در ساختارهای اداری رخنه کرده است، داشته باشند.</p>		

<p>لازم به ذکر است بیش از یکصد مشکل شرکت‌های دانش بنیان در مسیر جهش تولید و مانع زدایی از این شرکت‌ها بررسی و در این طرح گنجانده شده است. طرح قبلی برای حمایت از شرکت‌های دانش بنیان مرتبط با سال ۸۹ بوده است و با توجه به تغییر اقتضانات فضای کسب و کار و نیازهای جدید این بازار لازم است که طرح و قانونی متناسب با شرایط جدید تدوین شود. هم‌چنین در این طرح، مانع زدایی‌ها و حل مشکلاتی نظیر مشکلات مالیاتی، بیمه‌ای، رفع مشکلات دریافت مجوزها، مشکلات صادراتی و ممنوعیت واردات کالاهای دانش بنیانی که تولید مشابه آن در کشور وجود دارد، منظور شده است که بررسی اولویت دار آن در مجلس گام بلندی در اجرای منویات مقام معظم رهبری و توجه عملی به شعار سال باشد.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • وجود برخی قوانین و مصوبه‌های مشکل ساز و اجرای نادرست آنها • ضرورت اصلاح و تغییر برخی قوانین و در نظر گرفتن قوانین متناسب با شرایط جدید در سیاست‌های کلان جهت توسعه فعالیت شرکت‌های دانش بنیان • عدم انسجام و پراکندگی مواد با اهداف و موضوعات مشترک در طول طرح که نیاز به بازآرایی وجود دارد. • نیاز به وجود بخش تعاریف برای رفع ابهام از برخی اصطلاحات • کاهش درآمدهای دولت و ایجاد بار مالی برای دولت در بخش عمده‌ای از مواد • احتمال مغایرت با اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی در تدوین برخی اقدامات حمایتی توسط دولت • تغییر تعداد زیادی از احکام سایر قوانین ذیل این طرح که خلاف سیاستهای تنقیحی مجلس شورای اسلامی و مخل امر تنقیح قوانین کشور است. • تعیین تکلیف برای صندوق توسعه ملی فراتر از سایر قوانین بالادستی • ایجاد نهادهای موازی و ضعف در بهره‌گیری از ظرفیتهای موجود که امکان تداخل و واگرایی فعالیتها را افزایش می‌دهد. • ایجاد بارکاری فراوان و شرح وظایف بسیار برای معاونت علمی و فناوری در این طرح (با هدف دفاع از جایگاه سازمانی این نهاد) و نادیده گرفته شدن نقش، جایگاه قانونی و وظیفه سایر نهادها برای کمک به توسعه فعالیتهای دانش بنیان • زمینه ایجاد رانت و سوءاستفاده در موارد مختلف از جمله معافیتهای مالیاتی • فقدان پیش‌بینی مکانیسم نظارت بر حسن انجام طرح و جلوگیری از سوءاستفاده‌ها • الزام دانشگاهها به استخدام فارغ التحصیلان خارج از کشور که به تشخیص معاونت علمی نخبه نامیده شده‌اند • عدم توجه به جایگاه شورای عتف • این طرح الزام دستگاهها به عقد قراردادهای پژوهشی را منحصر به شرکتهای دانش بنیان کرده درحالی که بسیاری از قراردادهای پژوهشی که بعضی از آنها ماهیت طراحی و ساخت هم دارند، هم اکنون با دانشگاهها منعقد می‌شود. • هیچ راهکاری برای دانش بنیان شدن کارخانه‌ها و تولیدکننده‌های بزرگ کشور که عوامل اصلی تأثیرگذار در اقتصاد کشور هستند، پیش‌بینی نشده است 	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>
<p>پیرو تصویب پیشنهاد "بررسی پیش نویس اصلاح قانون شرکت‌های دانش بنیان" خارج از دستور شصت و یکمین جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی با موضوع "بررسی راه‌های توسعه فعالیت‌های دانش بنیان استان کرمان" که در روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۶ در محل سالن زنده یاد کامیابی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان برگزار گردید، دبیرخانه شورا با همکاری انجمن شرکت‌های دانش بنیان استان کرمان به بررسی موضوع و برگزاری جلسه</p>	<p>جمع‌بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۰</p>

<p>های کارشناسی در تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۰، ۱۴۰۰/۰۳/۲۲ و ۱۴۰۰/۰۳/۲۳ اقدام نمود.</p> <p>جلسات مطرح شده با حضور نمایندگانی از انجمن شرکت های دانش بنیان استان کرمان، پارک علم و فناوری، مرکز نوآوری و شتابدهی تگ و مرکز مطالعات و پژوهش های اقتصادی اتاق کرمان تشکیل و پس از بحث و بررسی مواد پیش نویس طرح جهش تولید دانش بنیان، پیشنهادهای به شرح زیر احصا گردید.</p>	<p>۱۴۰۰/۰۳/۲۲ ۱۴۰۰/۰۳/۲۳</p>
<p>۱. به بند (س) ماده (۱۳۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور پس از عبارت دانشگاهها و مراکز پژوهشی و آموزش عالی، شرکتهای دانش بنیان اضافه گردد. همچنین اصلاحیه دستورالعمل اجرائی جهت اضافه شدن شرکتهای دانش بنیان و کارگزاری صندوق های پژوهش و فناوری استانی پس از سه ماه از تاریخ تصویب توسط معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور تعیین گردد.</p> <p>۲. به تبصره (۱۰) ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، شرکتهای دانش بنیان اضافه و آیین نامه اجرایی آن سه ماه پس از تاریخ تصویب توسط معاونت علمی و فناوری رئیس جمهوری، وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت و وزارتخانه علوم، تحقیقات و فناوری اصلاح گردد. همچنین کارگزار مالی این ماده قانونی صندوقهای پژوهش و فناوری تعیین گردند.</p> <p>۳. با توجه به مشکلات به وجود آمده برای برخی از فعالیتهای شرکتهای دانش بنیان، عبارت زیر به عنوان ماده واحده اضافه گردد:</p> <p>شرکت های دانش بنیان می توانند در راستای خدمت دانش بنیان به ارائه خدمات مشاوره بپردازند و مجوز دانش بنیان به عنوان مجوز صلاحیت مشاوره در نظر گرفته می شود.</p> <p>۴. به اقسام بند (الف) ماده (۱)، مورد زیر اضافه گردد:</p> <p>"محصولات و خدمات با سطح فناوری بالا"</p> <p>۵. برای ماده (۸) پیشنهاد می شود:</p> <p>نام مراکز نوآوری هم به لیست ذکر شده در خط دوم اضافه شود. (یعنی در کنار شرکت ها و موسسات دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک های علم و فناوری نام "مراکز نوآوری" اضافه شود)</p> <p>۶. برای ماده (۹) پیشنهاد می شود:</p> <p>در بخش الف نام ناظرین "شورای راهبری فناوری و تولیدات دانش بنیان" که به "شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری" تغییر نام یافته، ذکر شده است، پیشنهاد می شود رئیس اتاق ایران نیز در این شورا دارای جایگاه و سمت باشد. این پیشنهاد به منظور اثربخشی هر چه بیشتر در ارتباطات بخش خصوصی و دولت است.</p> <p>۷. برای ماده (۱۰) پیشنهاد می شود:</p> <p>– در بخش ی نام مراکز نوآوری نیز به اسامی مندرج در خط پایانی و به عنوان مرکزی که مشمول موارد ذکر شده در این بند می گردد، اضافه شود.</p> <p>– در بخش ب اقسام مورد نیاز صنایع، واحدهای تولیدی و خدماتی به طور مداوم پایش گردد تا فرصت های جدید شکل گیری نوآوری و فناوری نیز شناسایی شوند.</p> <p>۸. برای ماده (۱۵) طرح یک شوری نیز دو پیشنهاد زیر مورد نظر است:</p> <p>۱. پارک علم و فناوری استان به عنوان متولی پیگیری اجرایی این قانون موظف است هر سه ماه یک</p>	<p>پیشنهادهای</p>

<p>بار جلسه ای در سطح مدیران استانی و در بازه های یک ماهه جلسه ای در سطح کارشناسی برای اجزای اکوسیستم نوآوری و فناوری برگزار نماید.</p> <p>۲. به منظور هم افزایی و مشارکت بخش خصوصی، اتاق های بازرگانی و یا نمایندگان آنها در استان ها به عنوان نماینده صنایع، و واحدهای تولیدی و خدماتی، به عنوان دبیر جلسات موضوع پیشنهاد اول، منصوب گردند.</p>	
	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>

– پیش نویس طرح جهش تولید دانش بنیان